

Study Group -toiminta paransi oppimistuloksia

Talonen Sami

4.2.2013 :: Energia ja ympäristö

Oulun seudun ammattikorkeakoulun Luonnonvara-alan yksikössä pilotoitiin Study group -toimintaa syksyllä 2011. Parantuneet oppimistulokset ovat rohkaisseet useita opettajia ottamaan toiminnan käyttöön omilla opintojaksoillaan.

Study group -toiminnan tavoitteet

Study Group (SG) -toiminnalla tarkoitetaan vapaamuotoisesti ja itsenäisesti toimivaa opiskeluryhmää, jonka voi perustaa kuka tahansa. SG toimii jo olemassa olevan kontaktiopetuksen ja -ohjauksen tukena. [\[1\] \(#cite-text-0-0\)](#) Ryhmässä opiskelijat oppivat keskustelemaan ja analysoimaan asioita ja siten syventämään oppimistaan. He voivat myös huomaamattaan opettaa toisiaan, mitä pidetään tehokkaimpana tapana oppia asioita. Toiminnan ansiosta jokainen opiskelija kuuluu johonkin pienryhmään, jolloin kenenkään ei tarvitse olla yksin ongelmiansa kanssa. Yhteistoiminnalliseen oppimiseen kuuluu myös ohjaus koko prosessin ajan [\[2\] \(#cite-text-0-1\)](#).

Opintojen keskeytyksiä ja opiskeluihin sitoutumattomuutta pyritään vähentämään erilaisin pedagogisin keinoin

Työssäni halusin selvittää, voisiko SG-toiminnan avulla parantaa oppimistuloksia Oulun seudun ammattikorkeakoulun Luonnonvara-alan yksikössä. Miten opiskelijat kokevat tällaisen yhteistoiminnallisen oppimistavan? Koska opettajat päättävät opintojaksojensa pedagogisesta

suunnasta, tulisi ennen kaikkea tietää millaisia esteitä opettajat näkevät SG-toiminnan käyttöönotossa.

Pilotointi

Toimintaa kokeiltiin aluksi yhdellä opintojaksolla, joka koostui noin 70 ensimmäisen vuoden opiskelijasta kahdesta eri koulutusohjelmasta. Opintojakson alkupuolella ja puolivälissä tehtiin ryhmäyttämisharjoituksia ja lopussa palautekysely. Ryhmäyttämisharjoitusten ja palautteen tuotoksia analysoimalla pyrittiin kuvaamaan opiskelijoiden kokemuksia ja käsityksiä SG-toiminnasta. Kurssitenttituloksia verrattiin edellisen vuoden tenttituloksiin. Luonnonvara-alan yksikön opettajien näkemyksiä ja kokemuksia SG-toiminnasta kerättiin sähköpostikyselyn avulla.

Opiskelijat kokivat hyötynensä SG-toiminnasta

SG-toiminnan alussa opiskelijat ajattelivat SG-toiminnan hyödyttävän heidän opiskelujaan toisilta saatavan tuen kautta. Lisäksi opiskeleminen nähtiin hauskempana. Opintojakson lopussa kerätyn palautteen mukaan ryhmätyötaidot näyttivät toimivan ja ryhmäytyminen onnistui useimmissa ryhmissä.

Suurin osa opiskelijoista koki SG-toiminnan vaikuttaneen heidän oppimiseensa positiivisesti eikä kukaan kertonut sen heikentäneen oppimista. Lähes kaikki opiskelijat uskoivat käyttävänsä SG-toimintaa hyväkseen myös tulevaisuudessa ainakin silloin tällöin. Suurin tyytymättömyys kohdistui oppimistehtäviin. Ne koettiin liian yksinkertaisiksi ja opiskelijat kaipasivatkin laajempia projektityyppisiä tehtäviä.

Tenttitulokset paranivat pienryhmien avulla

Maaperäkasvutekijät-opintojakson suorittamisaktiivisuutta tai -rohkeutta verrattiin vuosien 2010 ja 2011 välillä (taulukko 1). Moni opiskelija jättää ensimmäisen tenttikerran väliin oman epävarmuutensa takia tai siksi, ettei ole tehnyt opintojakson tehtäviä tai työskentely aiheen parissa on muuten jäänyt vähäiseksi. SG-toiminnan ansiosta vain harva ensimmäisen tenttikerran väliin ja osallistuneista vain yksi ei läpäissyt tenttiä.

TAULUKKO 1. Syksyn 2010 (ei SG-toimintaa) ja 2011 (SG-toiminta) Maaperäkasvutekijät opintojakson ensimmäisen tenttikerran tulokset

	2010	2011
Opiskelijoita yhteensä	61	64
Tentti hyväksytty	43 (70 %)	56 (87,5 %)
Tentti hylätty	6 (10 %)	1 (1,5 %)
Ei osallistunut tenttiin	12 (20 %)	7 (11 %)

Syksyllä 2010 kaikkien tentissä käyneiden arvosanojen keskiarvo oli 2,0. Kun tarkasteltiin vain tentin läpäisseitä, keskiarvo oli 2,3. Vuonna 2011 vastaavat keskiarvot olivat 2,9 ja 3,1. Opintojaksolla on molempina vuosina käytetty paljon itsenäisesti tehtyjä harjoituksia. Erona oli kuitenkin se, että syksyllä 2011 harjoitukset tehtiin SG-ryhmissä.

Opettajat myönteisiä SG-toimintaa kohtaan

Kysely lähetettiin 15 opettajalle, joista 11 opettajaa vastasi kyselyyn. Kaikki opettajat näkivät SG-toiminnan hyödylliseksi (taulukko 2). Kuusi vastaajista uskoi ryhmä- ja yhteistyötaitojen kehittyvän menetelmän avulla, kuten myös oppimisen parantuvan opiskelijoiden keskustellessa opiskeltavista aiheista. Viisi opettajaa mainitsi etuna ryhmäläisiin tutustumisen.

TAULUKKO 2. Opettajien näkemyksiä SG-toiminnan hyödyllisyydestä. Jos useampi opettaja on antanut saman vastauksen, on samojen vastausten lukumäärä merkitty sulkuihin.

Opintojen edistyminen	<ul style="list-style-type: none">• oppiminen paranee keskustelujen avulla (4)• jos kaikki osallistuvat keskusteluihin, myös heikompien taso hyväksi• toista opettamalla oppii itse parhaiten• opetettujen aiheiden oppimisen seuraaminen paranee• opintosuorituskertymä paranee• opiskelutaakka pienenee
Ryhmäytyminen ja yhteistyö	<ul style="list-style-type: none">• opitaan tuntemaan ryhmäläiset paremmin (5)• ryhmä- ja yhteistyötaidot paranevat (5)• vuorovaikutus opettajien ja opiskelijoiden välillä paranee
Pedagogiikka	<ul style="list-style-type: none">• ohjaamisen mahdollisuudet lisääntyvät• opitaan uusia oppimismenetelmiä
Motivaatio	<ul style="list-style-type: none">• onnistumisten kautta opiskelijoiden innostuneisuus aiheeseen lisääntyy• motivaatio lisääntyy
Vastuunotto	<ul style="list-style-type: none">• vastuu omista opinnoista kehittyy (2)

Viisi opettajaa ilmoitti käyttäneensä SG-toimintaa. Opettajista kahdeksan aikoi käyttää SG-toimintaa lukuvuonna 2012–13. Kaikki SG-toimintaa käyttäneet opettajat aikoivat myös jatkaa sen käyttämistä. Opettajista kolme oli epävarmoja siitä, tulevatko käyttämään sitä. Syiksi mainittiin esimerkiksi pieni ryhmäkokoko tai suurempi ajantarve. Kukaan opettajista ei kuitenkaan osoittanut olevansa toimintaa vastaan. Opettajat kaipasivat kuitenkin aikaa ja tukea uuden menetelmän aloittamiseen.

Suurimmaksi ongelmaksi SG-toiminnan aloittamisessa ja käytössä opettajat näkivät ajanpuutteen. Aikaa kaivattiin lisää menetelmän opettelemiseen ja opintojaksojen toteutuksen uudelleen suunnitteluun. Ongelmaksi mainittiin myös se, että uuden menetelmän omaksuminen vaatii opettajien aktiivisuutta ja halua uuden menetelmän käyttöönotossa. Tämä kysely ei kuitenkaan tukenut tätä käsitystä. Kaikki kyselyyn vastanneet olivat kiinnostuneita SG-toiminnan käytöstä, kunhan heille annetaan tarvittava tuki ja resurssit.

Kysymykseen, miten esteet ja ongelmat voitaisiin ylittää, vastattiin useimmiten jotain yhteistyöhön liittyvää (taulukko 3). Opettajat kokivat vertaisavun saamisen hyvin tärkeäksi. Tehtävien suunnittelu ja kehittäminen yhdessä muiden opettajien kanssa sekä useamman opintojakson yhteistyö ja

yhteinen suunnittelu auttaisivat SG-toiminnan käyttöönottoa.

TAULUKKO 3. Opettajien näkemyksiä SG-toiminnan käyttöön liittyvien esteiden voittamiseksi. Jos useampi opettaja on antanut saman vastauksen, on samanlaisten vastausten määrä merkitty vastauksen jälkeen sulkuihin.

Vertaistuki	<ul style="list-style-type: none">• hyvällä opettajien välisellä yhteistyöllä• hyvien käytänteiden mm. opetusmenetelmien jakotilaisuus yksikössä (2)• suunnittelua yhdessä muiden opettajien kanssa• tehtävien suunnittelu ja kehittäminen yhdessä muiden opettajien kanssa• useamman opintojakson yhteistyö• opintojaksoilla kaksi opettajaa yhdessä suunnittelemassa ja toteuttamassa
Aikaresurssi	<ul style="list-style-type: none">• aikaa (5)
Koulutus	<ul style="list-style-type: none">• ulkopuolista apua toiminnan aloitukseen (2)
Opetustilat ja -tekniikka	<ul style="list-style-type: none">• kannettavat tietokoneet (2)• pienryhmätilat
Opiskelijaryhmä	<ul style="list-style-type: none">• ryhmäjaoissa huomioitava erilaiset taustat• ryhmädynamiikan ohjaus: opettaa työskentelemään ryhmän eteen

Tulevaisuuden haasteita

SG-toiminnan avulla saatiin parempia oppimistuloksia ja opintojakson läpäisy parani. Toimintaa kannattaa siis ehdottomasti käyttää tulevaisuudessakin. Suurimmaksi kehittämiskohteeksi nousi opiskelijoiden palautteen pohjalta oppimistehtävien kehittäminen sellaisiksi, että opiskelijat kokevat oikeasti tarvitsevänsä ryhmän tukea. Myös Repo-Kaarento [\[3\]](#) (#cite-text-0-2) varoittaa tehtävistä, joiden osat voidaan tehdä itsenäisesti, koska sellainen ei pakota varsinaiseen yhteistyöhön. Tällaisten tehtävien suunnittelun opettajat kokivat toisaalta haasteelliseksi.

Sahlberg ja Sharan [\[4\]](#) (#cite-text-0-3) neuvovat, että siirryttäessä yhteistoiminnalliseen opetukseen tulisi työpaikalla myös perustaa tukiryhmä, jossa voidaan yhdessä kehittää opetusta ja innostaa toisia. Tämä tukimuoto nousi myös opettajille suoritetussa kyselyssä selvimmin esiin. Yksikössä täytyisi varata ja resursoida yhteistä aikaa uuden opetusmenetelmän opetteluun ja opintojaksojen suunnitteluun. Opettajat olisivat innostuneita käyttämään yhteistoiminnallisuutta, mutta samalla he kokevat epävarmuutta menetelmän käyttöönotossa. Jos oppimistulokset paranisivat ja läpäisy tehostuisi, niin tähän suunnattu ylimääräinen resurssi voisi kuitenkin tuoda loppujen lopuksi yksikölle säästöjä.

Opiskelijat kokivat tehtäviin kuluvan liikaa aikaa. Se kertoo ehkä siitä, että tehtäviä oli liian paljon.

Tehtävät voisivat tulevaisuudessa olla laajempia ja niitä voisi olla vähemmän. Niitä voitaisiin suunnitella yhdessä muiden opintojaksojen opettajien kanssa, jolloin yhteistyö yli opintojaksorajojen lisääntyisi. Saloviidan [\[5\] \(#cite-text-0-4\)](#) mukaan onkin tärkeää jo etukäteen tehdä selkeä työnjako, jotta varmistuttaisiin ryhmäläisten mahdollisimman tasapuolinen osallistuminen työskentelyyn.

Ryhmäytystehtävät koettiin liian paljon aikaa vieviksi. Ilmeisesti opiskelijat mielsivät ne kuuluviksi Maaperäkasvutekijät-opintopaksoon, koska muilla opintopaksoilla ei tässä vaiheessa käytetty SG-toimintaa. Ne tulisikin sisällyttää joko tuutorointiin tai Orientointi-opintopaksoon, jossa tavoitteena on nytkin muun muassa opiskelutekniikat ja ryhmäytyminen. Penttisen [\[6\] \(#cite-text-0-5\)](#) mukaan opintojen alkuvaiheessa opiskelijoiden vastuullisuutta ja ryhmäytymistä olisikin luonnollista parantaa pienryhmätoiminna avulla.

Maaperäkasvutekijät-opintopakson opettajat kokivat tällä kertaa opiskelijoiden tekemien oppimispäiväkirjojen jääneen hyvin pinnallisiksi ja lyhytsanaisiksi. Ilmeisesti pienryhmissä keskusteltiin ja refleктоitiin toisten ajatuksia sen verran hyvin, että opiskelijoilla ei ollut tarvetta miettiä oppimistaan oppimispäiväkirjassa.

Opiskelijat aloittavat jo ensimmäisenä syksynä vaihtoehtoisia opintopaksoja, jolloin pienryhmät eivät voi olla samoja eri opintopaksoilla. Opiskelijoita saattaa sekoittaa, jos he kuuluvat samanaikaisesti kahteen eri SG-ryhmään. Toisaalta toiminnassa tärkeintä on yhteistoiminnallisuus ja yhteistyön hyödyllisyyden ymmärtäminen, jolloin opiskelija oppii hyödyntämään ryhmää. Tällöin itse pienryhmän kokoonpanon pitäisi olla sivuseikka.

SG-toiminnan jalkauttamisen onnistuminen?

Jatkossa olisi mielenkiintoista seurata ensimmäisen vuoden opiskelijoiden opiskelukäytänteitä ja sitä, miten oppimistulokset eroavat aiempien vuosikurssien opiskelijoiden tuloksista. Jos menetelmää lähdetään laajentamaan yksikössä, olisi tärkeää tutkia sen jalkauttamisen onnistumista. Tässäkin on huomioitava sekä opettajien että opiskelijoiden näkökulmat ja kokemukset. Kohtaavatko opettajien tavoitteet ja opiskelijoiden oppimistulokset? Miten paljon maksaa opettajille annettava lisäaika menetelmän opetteluun ja yhteisiin palavereihin ja toisaalta, paljonko opintojen läpäisyn paraneminen tuo säästöjä?

Lähteet

- [1. Kähkönen, T. \(toim.\) 2007. Study group – Omatoimiopas yhdessä opiskelemiseen Oulun yliopiston opiskelijoille. Oulun yliopisto.](#)
- [2. Jukkala, T. & Lukkarinen, S. 2011. Kotiryhmätoiminnan kehittäminen HUMAKissa. Teoksessa L. Penttinen, E. Plihtari, T. Skaniakos & L. Valkonen \(toim.\) Vertaisuus voimavarana ohjauksessa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, s. 29-35.](#)
- [3. Repo-Kaarento, S. 2007. Innostu ryhmästä. Helsinki: Kansanvalistusseura.](#)
- [4. Sahlberg, P. & Sharan, S. \(toim.\) 2002. Yhteistoiminnallisen oppimisen käsikirja. Helsinki: WSOY, 371-375, 380-383.](#)
- [5. Saloviita, T. 2006. Yhteistoiminnallinen oppiminen ja osallistava kasvatus. Jyväskylä: PS-kustannus.](#)
- [6. Penttinen, L. 2011. Kotiryhmä kiinnittämässä opintopolulle. Teoksessa L. Penttinen, E. Plihtari, T. Skaniakos & L. Valkonen \(toim.\) Vertaisuus voimavarana ohjauksessa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, s. 36-51.](#)